

Informační materiál pro Komisi pro bezpečnost a prevenci kriminality k problematice protialkoholní záchytné stanice (dále jen PZS) v Karlovarském kraji před projednáním v dalších orgánech kraje

1. Úvod a vymezení problému

Protialkoholní záchytné stanice (dále jen „PZS“) představují v systému veřejné správy a zdravotnictví specifický, avšak dlouhodobě osvědčený nástroj k řešení akutních stavů intoxikace alkoholem a jinými návykovými látkami, které bezprostředně ohrožují zdraví osob, veřejný pořádek a bezpečnost.

V Karlovarském kraji je v současné době provozována jediná PZS, umístěná ve městě Sokolov, která fakticky zajišťuje tuto službu pro celé území kraje. Tento stav je z hlediska bezpečnostního, zdravotního i územního dlouhodobě neudržitelný a vytváří nerovnoměrnou zátěž jak na město Sokolov, tak na integrovaný záchranný systém, Policii ČR a zdravotnická zařízení v regionu.

2. Současný stav a jeho dopady

Záchytná stanice v Sokolově plní roli jediného specializovaného zařízení, které je schopno bezpečně převzít osoby v akutní intoxikaci, jež:

- nejsou indikované k hospitalizaci,
- nejsou schopné samostatného pohybu ani rozhodování,
- narušují veřejný pořádek nebo ohrožují sebe či okolí.

Z dokumentovaných stanovisek bezpečnostních, zdravotnických i policejních složek jednoznačně vyplývá, že přenos této agendy na urgentní příjmy nemocnic či policejní cely je systémově chybný a dlouhodobě neudržitelný. Zkušenosti z jiných krajů ČR i ze zahraničí (zejména Slovenska) potvrzují, že zrušení záchytných stanic bez adekvátní náhrady vedlo:

- k přetížení urgentních příjmů,
- ke zhoršení bezpečnosti zdravotnického personálu a pacientů,
- ke snížení hygienicko-ubytovacích standardů nemocnic,
- k nárůstu zásahů Policie ČR a nákladů na bezpečnost,
- k nutnosti zpětně záchytné kapacity znovu budovat.

3. Posouzení možných variant řešení

3.1 Zrušení záchytné stanice

Odbor bezpečnosti a krizového řízení **nedoporučuje variantu úplného zrušení PZS**. Rizika této varianty byla opakovaně odborně popsána a potvrzena:

- neexistuje funkční náhrada v rámci zdravotnické ani sociální infrastruktury,
- Policie ČR ani nemocnice nemají kapacity k dlouhodobému převzetí této agendy,
- bezpečnostní dopady by byly bezprostřední a finančně náročné.

Zrušení PZS by tedy znamenalo **přesun problému**, nikoliv jeho řešení.

3.2 Alternativní projekty a následná péče

Alternativní modely (tzv. mokrá centra, mokré noclehárny, rozšířené sociální služby) byly v rámci pracovní skupiny zabývající se problematikou záchytné stanice podrobně diskutovány. Tyto přístupy mohou být v dlouhodobém horizontu vhodným doplňkem systému, avšak:

- nejsou schopny řešit akutní intoxikace,
- vyžadují vysoké personální a finanční nároky,
- v současné době neexistují v Karlovarském kraji dostatečné personální ani rozpočtové kapacity k jejich plošnému zavedení.

Tyto projekty proto nelze považovat za náhradu PZS, ale maximálně **za možný budoucí doplněk**.

3.3 Preferovaná varianta: rozšíření PZS do všech tří okresních měst

Na základě dostupných dat, odborných stanovisek a bezpečnostních analýz považuje Odbor bezpečnosti a krizového řízení za nejvhodnější a v současné době jedinou realistickou variantu:

Rozšíření systému protialkoholních záchytných stanic do všech tří okresních měst Karlovarského kraje – Sokolov, Karlovy Vary a Cheb.

Hlavní přínosy této varianty:

- rovnoměrné rozložení zátěže mezi jednotlivé části kraje,
- zkrácení dojezdových časů ZZS a Policie ČR,
- snížení koncentrace rizikových osob v jednom městě,
- vyšší dostupnost služby a rychlejší stabilizace osob v ohrožení,
- posílení veřejného pořádku a bezpečnosti.

4. Provozní a institucionální zajištění

Protialkoholní záchytné stanice jsou dle platné legislativy zdravotnickým zařízením, a tomu musí odpovídat i jejich provozovatel.

Za nejvhodnější provozní modely lze považovat:

- zdravotnická zařízení zřizovaná krajem, případně
- Zdravotnickou záchrannou službu Karlovarského kraje (přímo či ve spolupráci s nemocnicemi).

Zapojení neziskového sektoru lze uvažovat výhradně v doplňkových činnostech, nikoliv jako hlavního provozovatele, neboť:

- sociální služby jsou založeny na dobrovolnosti klienta,
- nejsou legislativně ani odborně uzpůsobeny k řešení akutních intoxikací.

5. Finanční dopady

Z dostupných údajů vyplývá, že:

- provoz jedné PZS se pohybuje řádově v jednotkách až nižších desítkách milionů Kč ročně,
- rozšíření do dalších dvou okresních měst by znamenalo **navýšení provozních nákladů**, avšak zároveň:
 - snížení nákladů Policie ČR,
 - snížení zátěže nemocnic,
 - omezení sekundárních bezpečnostních a sociálních dopadů.

Z pohledu kraje se jedná o **kontrolovatelný a předvídatelný výdaj**, který je nutno posuzovat v kontextu celkových úspor v systému veřejných služeb.

6. Závěr a doporučení

Odbor bezpečnosti a krizového řízení Karlovarského kraje na základě provedené analýzy:

- **doporučuje zachování a rozšíření systému protialkoholních záchytných stanic,**
- **považuje rozšíření PZS do Karlových Varů a Chebu za preferovanou variantu,**
- konstatuje, že jiné varianty nejsou v současnosti schopny zajistit odpovídající úroveň bezpečnosti a ochrany zdraví,
- navrhuje pokračovat v přípravě tohoto řešení ve spolupráci s odborem zdravotnictví a dalšími dotčenými subjekty.

Tato varianta představuje **nejvyváženější řešení z hlediska bezpečnosti, zdravotní péče i odpovědnosti kraje vůči obyvatelům.**